Ч. 28 (11.282). Львів, вівторок 7. лютого 1928 Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26.
В справі оголошень звертатися до адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За нарід чи за клясу.

Львів, 6. лютого 1928.

Рішаючий бій у теперішніх виборах розіграється між українським національним та інтернаціональним табором, між Українським Нац.-Демократ. Обєднанням і Сель-Робом та іншими інтернаціональними партіями. Буде це бій за душу українського народу, за впливи серед українських мас, за дальші напрямні української політики, за дальшу мірю українського розвитку. Вислід виборів ствердить, наскільки поступила, який рівень осягнула кристалізація західно-українських мас після великих рухів, переворотів, боротьби за національний ідеал. Вислід виборів ствердить, наскільки уґрунтувалися у нас впливи і погляди імпортовані Москвою, наскільки наш нарід тримається самобутньої основи й наскільки він відхилився від неї. Вислід виборів ствердить, наскільки наша маса скупчується біля національного, жовто-блакитного прапора, а наскільки вона перейшла під чужий, інтернаціональний червоний. Вислід виборів засвідчить, наскільки домінуючою є *єдність народу*, всіх його верств, всіх трудових елементів без огляду на звання і рід праці, а наскільки поширилася і закріпилася серед нашого громадянства думка про нехтування національної єдности і солідарности, думка про єдність класову *без* огляду на національність. Теперішні вибори виявлять, скільки серед нашого громадянства найдеться таких напр. селян, для яких інтеліґенція, що вийшла з народньої маси, буде *чужою*, а робітник польський чи жидівський *рід*[illegible]. Нарід чи кляса, єдність [illegible] го працюючого народу: селянства, робітництва й інтеліґенції, чи єдність одної суспільної кляси без огляду на національність, — ось в чому заключається весь зміст і суть питання.

Наше громадянство є соціяльно примітивне, незріжничковане. У нас важко говорити про кляси, про боротьбу капіталу з працею, бо не маємо ані великих земельних власників, ані великих промисловців, ані купців. Наше робітництво працює у підприємствах чужих: польських, жидівських, отже й визискує його чужа буржуазія, а не своя, бо її нема. А одначе непавність наших соціялістів, а одначе вістря виборчої агітації не звертається проти дійсної буржуазії, польської чи жидівської, тільки проти українського дрібно-власницького національного табору. Великі багатства чужих не разять наших 150-процентових соціялістів, тільки дрібний варстат праці і прожитку нашого селянина чи якогось заробітного підприємця.

„Во якаж єдність — гукає „Світло" — може бути між міським та сільським бідаком з одної сторони, а нашим адвокатом, попом чи сільським багатирем, що дре з нього сему шкіру так само, як чужий капіталіст?"

Адвокат, піп і „сільський багатир" — ось що найбільше разить наших ультра-соціялістів. Поминаємо те, що заможних адвокатів, священиків чи „сільських багатирів" у нас можна порахувати на пальцях двох рук, поминаємо й те, що головна маса тих адвокатів, священиків і „сільських багатирів" не маса, яка [illegible] трудом пробивається крізь життя, ледви зводячи кінці до купи. До тогож ті адвокати і „сільські багатирі" (за виїмком священиків) в рівній мірі находяться у всіх українських партіях, не лише в Українському Нац.-Дем. Обєднанні, але і в соціялістів-радикалів і в упепівців, і в сель-робівців, і навіть „настоящих" комуністів.

Правда, що багатство і бідність є сильно разячі, що класові ріжниці (які істнують лише в соціяльно розвинених громадянствах) відразу бють в очі. Ріжниці національні є менше разячі. Поділ на суспільні кляси, на багатих і бідних, на визискуючих і визискуваних, уважається несправедливим; поділ на народи уважається природним. А одначе внутрішня боротьба (клясова) все мала менше значіння, як боротьба зовнішня (національна). Так було від століть, так є і тепер, не вважаючи на інтернаціональну солідарність.

Соціяльне питання в не менше різкій формі істнувало вже в старинному світі. Багаті і бідні були в Єгипті, в Греції, в Римі. Але коли Дарій йшов походом на Грецію або гуни сунули чорною хмарою на Рим, то вони не робили ріжниць між багатими і бідними. У війську Дарія чи в ордах гунів ішли буржуї і пролетарі і спільно нищили буржуїв і пролетарів грецьких чи римських. Коли печеніги, половці чи татари нападали на нашу землю, то вони не робили ріжниць між боярами, вільними і навіть невільними хліборобами. Вони нищили все без розбору і грабували нашу землю, грабували всю Русь-Україну. Коли польський король Казимир ішов на Галицьку Землю, то не йшли польські вельможі і польські пролетарі спільно проти бояр і пролетарів галицьких. Коли Петро Великий чи Катерина II. нищили українські вольности, коли розправлялися з українським населенням, то не лише нищили багатих і більше освічених, але й бідних та менше освічених. На заслання йшов не лише гетьман Дорошенко, гетьман Скоропадський чи Мазепин небіж Войнаровський, але й провідник „черні" Палій чи Залізняк. І зовсім природно, бо Росія нищила українство, українське самостійництво безпощадно і без розбору. Хіба наївним було би вважувати на новіші часи, які хоч і в зміненій формі, є тільки продовженням старих. Бо нічого нового немає під сонцем.

Внутрішню боротьбу все підсичує національний противник, нібито [illegible] о оборону „слабших" проти сильніших. Чи від багатьох літ ми не чуємо декламацій про „почцівих людек рускі", вдоволений зі свого положення, який „бунтує" тільки „горстка" невдоволеної інтеліґенції? Чи не чуємо сентенцій всяких Бриліїв й інших імперіялістів, які висувають „спільний клясовий інтерес" польського хлопа й українського селянина? Чи не чуємо балачок про єдність „всіх трудящих" проти української „буржуазії" з метою розбити єдність українського народу? Розбиваючи єдність українського народу, підчас революції не лише російські соціялісти, але й російські буржуї залюбки користувалися „арґументом" про „спільний казанок", з якого на фронті їли салдати українці і москалі. „Адін катьолок" був кличем не лише тоді, але й тепер. „Адін катьолок" — це клич усіх інтернаціоналістів, а за ним криється визиск одного народу другим. Бо чи червона Москва тепер менше визискує Україну під стягом „спільного казанка", як це робила царська влада під прапором „самодержавя і православя"?

Народи зрілі, освічені, навіть дуже соціяльно зріжничковані, все протиставлять один спільний фронт іншим народам. Німецький пролетаріят в 1914 р., не вважаючи на свою клятьбу у вірности інтернаціональній солідарности, проголосив свою єдність не з французьким чи англійським пролетаріятом, але з німецькою буржуазією.

І зовсім природно, бо коли який нарід побідить другий, коли загарбає його землю або його майно, то тоді пролетар побідника стає буржуєм, а буржуй побідженого пролетарем. Коли Франція віднесла побіду над Німеччиною, то чи лише німецький буржуй платить репарації, чи від того гарачу є вільний німецький робітник? А в нас? Чи треба приводити докази й арґументи?

Думаємо, що ні. Між народами йде вічна боротьба, перед якою інтернаціональна солідарність є дитячою забавкою. Зрештою, яка може бути солідарність між пануючими й опанованими. У нас соціяльні ріжниці є мінімальні, як не жадні. Площа соціяльної флюктуації є незвичайно вузька. Значить, боротьба кляс, внутрішня боротьба є у нас штучна, насильно викликана, щоби увязнити наші сили внутрішньою боротьбою і дати змогу нашим зовнішнім, національним противникам поширити і закріпити своє панування над нами. Отже є це боротьба не соціяльна, тільки політична, яка уміщується в питанні: за власний нарід, за його долю, за його розвиток і непередавнені права у спільному національному фронті, чи за впливи і панування чужинців у розбитій на мнимій клясовій основі отарі політичних овець?

На це питання дадуть відповідь між іншим найближчі вибори.

Дух Льокарна.

Французька відповідь Штреземанові.

Перша енерґійна промова німецького міністра закордонних справ, злагоджена легко другою, счинила менше гомону в Парижі, як можна було сподіватись. Бріянові, що розділив із Штреземаном мирову нагороду, не личило гукнути що Штреземан забуває про мир і промовляє войовничо. Старий дипльомат, що навчився не дратувати своїх сусідів, відповів на домагання Німеччини з погідною мелянхолією. Він сказав, що вповні розуміє її виправдані домагання і палкі слова міністра, який мусить дбати за інтереси своєї держави та батьківщини, але Штреземан казав занадто багато про духа договору в Льокарно, а не про його реальний зміст. При цьому ж сам Штреземан є дуже позитивною людиною і коли проходжується під оливним листям Льокарно, волів домагатись, ніж щонебудь пропонувати.

А мир має ще сотні трудношів. Щодо окупації Рейнщини, то її завели з трьох причин: щоби покарати винуватців війни; щоби забезпечити розброєння і щоби запевнити собі відшкодування. Перший пункт вже відпадає. Вже в Тоарі Франція пропонувала полагодити два дальші пункти, обіцюючи опорожнити Рейнщину, якщо Німеччина дасть відповідні гарантії. Імовірно загальна фінансова ситуація стояла на перешкоді німецьким [illegible] безпеку для Франції. Це справа виключно ділова.

Та не треба забувати, що опорожнення Рейнщини це не полагода розброєння. В усіх кутках Европи неспокійно. На Сході велика країна робила цього року маневри з 700.000 армією і її провідники промовляли дуже по воєнному. З цею країною Штреземан піддержує добрі взаємини. Тому, Бріян, мусить висловити побажання, щоби Штреземан і в тамтой бік звернувся з такою самою промовою як до Франції. Врешті Бріян висловив надію, що німецькі вибори змінять республику.

Весь настрій після промови Бріяна такий, що вона дає змогу продовжувати мирну дискусію про умовини опорожнення Рейнщини і дальші гарантії Німеччини, щоби розсіяти у Франції останні сумніви щодо мирних змагань німецької політики. Розмови, які почались у Тоарі, по всій імовірности, відновляться.

Свято праці.

Ювілей д-ра Івана Курівця.

В суботу, 28-го січня ц. р. відсвяткували в Українському Лікарському Товаристві 40-літний ювилей лікарської і громадської праці сеньора наших лікарів і високозаслуженого громадянина д-ра Івана Курівця.

Голова Т-ва д-р Музика підніс у своїй промові з тієї нагоди великі заслуги Ювилята як на полі праці, звязаної з його лікарським званням так і в ріжних ділянках українського культурного і громадського життя. Повною посвятою працею і небуденним фаховим знанням Ювилят здобув собі заслужено широку славу і вдячність серед тисячів тих, що зверталися до нього за порадою, у цілому краю, а зокрема в Калущині, Долинщині та у Львові. Немалі заслуги Ювилята в будові української медичної науки та в її популяризації в широких масах населення.

Зорганізування служби здоровля в незвичайно важких обставинах часів ЗУНР треба завдячити виключно великій енерґії, праці та знанню Ювилята, які він виявив на становищі секретаря Здоровля, а потім голови Санітарного Департаменту. Його ділом є також піднесення „Народної Лічниці" у Львові до високого рівня по війні, яка її була сильно знищила. Теперішне двигнення Лічниці на високий щабель викликує подив у чужих та гордість у своїх. Інтензивна та вміла праця Ювилята довела до того, що „Народня Лічниця" стала вже на реальному шляху перетворення в український шпиталь у Львові. Цього року приступає Виділ „Нар. Лічниці" під проводом д-ра Ів. Курівця до будови шпиталю.

Величезні заслуги Ювилята на полі громадянського життя. Його орґанізаційно-просвітна, культурна і політична діяльність перетворила безпросвітні передтим підгірські повіти Калуша і Долини в зорганізовані та національно й політично карні осередки українського життя.

Його вмілим проводом та його великій матеріяльній допомозі повстав великий Народний Дім у Калуші, творилися та розвивалися народні доми, читальні й кооперативи по селах. Перед війною належало все українське населення Калущини найбільшим тоді довірям та віддячувало його заслуги [illegible]

ським мандатом. І цей посольський обовязок виконував він совісно, та гідно заступав інтереси своїх виборців. По промові вручив голова Т-ва Достойному Ювилятові адресу, виконаду по мистецьки артистом малярем Павлом Ковжуном, з підписами українських лікарів.

Другий з черги промовець д-р Евман Лукасевич з Варшави звернув особливу увагу на громадську працю Ювилята і підкреслив, що власне і передовсім цією а не фахово-лікарською працею треба мірити вартість лікаря-українця.

Комерсом і сердечною, товариською гутіркою закінчено цей для Українського Лікарського Товариства незвичайно святочний день.

З українського Закарпаття.

Загальні Збори „Просвіти“.

В Ужгороді відбулися звичайні загальні збори Т-ва „Просвіта“, що спричинили велике заінтересування серед усіх громадських і політичних кол тамошньої суспільности. З ужгородської „Свободи“ довідуємося, що „Просвіта“ мала в тому році 120 читалень і 5 філій. При читальнях було 44 драматичних гуртків, 24 хори і 4 оркестри. Господарська комісія „Просвіти“ зорганізувала була 4 господарських курси, на яких було 225 слухачів.

Поза тим ужгородська „Просвіта“ утримувала український театр, який дав 140 вистав, в тім 90 відсотків на провінції. Видавнича комісія Т-ва видала 81 аркушів книжок і один мадярсько-український правничий словар д-ра Торонського. Крім того, видала аж двома накладами календар. Перший наклад календаря розійшовся миттю, не зважаючи на те, що вийшло там аж 6 українських календарів. При „Просвіті“ істнував український національний хор під управою О. Приходька. До хору належало 250 членів. Хор має девять філій по селах. Не дармувала і канцелярія „Просвіти“, що полагодила більше як 1000 актів і письм.

В осени 1927 р. приступила ужгородська „Просвіта“ до будови Народнього Дому в Ужгороді. До цієї будови причинився в великій мірі не тільки працею, але й власним майном голова Т-ва д-р Бращайко. На весну 1928 р. будову мають довести до кінця. В новозбудованому домі найдуть приміщення кіно „Просвіти“, на яке Т-во дістало вже концесію, музей, бібліотека, зложена тепер з 10 тисяч томів і читальня.

Зі звіту видно, що ужгородська молода віком „Просвіта“ виявляє неабияку працю та енергію на культурно-освітньому полі. Віримо, що та праця увінчається у майбутньому ще більшими успіхами чим досі. Бажаємо ужгородській „Просвіті“ того зі щирого серця.

Не зважаючи на таку корисну національно-культурну працю ужгородської „Просвіти“ має вона там і завзятих ворогів, передовсім у тамошньому москвофільстві. Та ми бачимо, і з приємністю це ствержуємо, що всю роботу ворогів на некористь Т-ва теперішні керманичі ужгородської „Просвіти“ гідно паралізують та не вражуються ні чим, ніякими наклепами ні колодами, які їм кидають під ноги замотеличені та продажні душі бушуючої там кацапщини. Маючи тверду віру в провідну ідею своєї праці вони йдуть вперед.

Труси й арешти.

Львів, 6. лютого 1928.

В хвилі, коли виборча акція ввійшла в стадію напруження, все частіше сповіщають нас про труси й арешти, доконувані поліцією. В останніх днях збільшилася діяльність поліції, виказуючи зниженну тенденцію. Труси й арешти відбуваються на всій українській території під Польщею, досягаючи визначних діячів опозиційних партій, які в польському політично - адміністраційному жарґоні фігурують під назвою „протидержавних“.

В суботу (4. п. м.) відбулася довга, бо шістьгодинна ревізія (від 7 год. вечер до 1 в ночі) у **Кирила Вальницького**, редактора тижневика „Сель-Роб“ і заст. голови партії Сель-Роб-Лівиця. Ревізія не дала ніяких позитивних вислідів (поліція забрала одиночні примірники деяких видань і відозв-летючок), всеж таки К. Вальницького арештовано і посаджено в поліцейську тюрму при вул. Яховича, де він сидить в одиночці. По поголоскам мають арештованого сьогодні відставити до карного суду.

Крім того арештовано **Крайківського**, редактора „Нашого Слова“, органу „Сель-Роба (більшости). Ів. Хабу**, редактора „Світла“ та інших.

Ціль цих арештів виявиться в найближчих днях.

Перемишль.

Під закидом протидержавної агітації арештовано в Перемишлі 20 комуністів. В льокалі, де є комун. бібліотека, найдено гранати. Льокаль опечатано.

Лісти кандидатів з Галичини.

Львів-місто.

Зголошено 14 ліст. З українських: бльок нац. меншостей, Сель-Роб-Лівиця, український виб. фронт.

Львів-повіт.

До 3. лютого вплинуло взагалі 16 ліст, у цьому такі українські: Бльок нац. меншостей, УНС, Руска ліста, УПП, Сель-Роб-Лівиця, українська ліста малоземельних селянських робітників, Сель-Роб правиця, Українське селянство. Польських ліст 5, жидівських 2.

Стрийщина.

В 52. стрийськім окрузі зголошено 23 лісти. З українських: Бльок нац. меншостей (д-р І. Куровець), ліста руска (Нестор, хлібороб), Сель-Роб правиця (Коваль Генр. учитель, Теренкочи, Калуш), Сель-Роб-Лівиця (Анд. Фелько, робітник), Українсько-сел. організація (Тома Янкевич), УНС (Данилович). Польських 4, жидівських 5 і 7 льокальних.

Перемишль.

У 48. виб. окрузі зголошено такі лісти: Бльок нац. меншостей, Сель-Роб-Лівиця, УНС, УПП., Русска ліста та Польсько-руський союз „Згода“. Польських ліст 5, жидівських 1.

Ряшів.

У 47. окрузі зголошено 7 ліст. З Бльоку нац. меншостей (д-р Полянський, проф. Тучак, Струсь, Васьо Касіян, Саварин-ський, Ліскевич).

НАПАД НА ДВІР.

7 убитих.

Жовква, 5. лютого 1928.

В Колодні (пов. Жовква) до двора приїхало чотирьох елеґантно зодітих панів і просили власника двору резерв. кап. Білінського, щоби їх переночував у сусіда. Годину пізніше Білінський почув якийсь підозрілий рух у сусідній кімнаті. До спальні ввійшло двох людей зліхтарками і револьверами. Білінський вистрілив з револьвера і вбив обох. Опісля пішов до сусіда, щоби його перестерегти. Тут двері були отворені, а на землі лежали трупи сусіда, його жінки і дочки. Білінський зараз вийшов і по дорозі стрінув трьох людей, певно вбивників, що закрадалися до двору. Білінський скрився у своїй кімнаті. Ввійшли бандити. Один з них спитав: Чи ви готові? У відповідь Білінський вистрілив і вбив двох бандитів

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

Девятий день розправи.

Нинішній день стояв під знаком небуденної сензації. По переслуханню св. Дмитра **Тисяка**, який був провідником Атаманчука, коли той хотів перейти на чехословацьку сторону, зізнавали два найважніші свідки в цьому процесі: вихованок Грунвальдської бурси Людвик **Бахта** і шофер Михайло **Гасман**. Бахта не бачив з переду убийників кур. Собінського, тому сказав тільки, що обв. Атаманчук і Ів. Вербицький ростом подібні до тих, що йшли за кур. Соб. і його дружиною, а по стрілі втікли в гору. Зате вийшла плутанина й суперечність у зізнаннях Бахти на обставину, як оба гол. обвинувачені були убрані. Щож до зізнань Гасмана, безперечно головного свідка в цьому процесі, то хоч він і пізнає обв. Атаманчука як того, що його віз іще з другою особою на Королівську вул., то **не може собі ніяк пригадати, чи це було перед 19. жовтня, чи 19. жовтня, чи по 19. жовтня 1926.** Не зважаючи на пильні заходи предсідника, прокуратора, заступника пошкодованої сторони й суддів присяглих, **свідок рішуче і твердо заявляє, що в обличу присяги не в силі подати, коли саме перевозив двох людей на вул. Королівську.** Ця тверда заява Гасмана, яку він повторяв кількараз, збентежила сильно і наповнила сумом не одно вшехпольське серце. Дотичнож першого переслуханого свідка, Дм. Тисяка, слід зазначити, що й він відкликав під присягою не одно, чим у слідстві обтяжив обв. Ярослава й Ольгу Гретчак та Мих. Вірстюка.

—o—

Розправа зачалася в год. 9.35. На лавах обвинувачених знову всі підсудні, бо нині зізнаватимуть уже перші свідки. Публика поволи заповняє салю і щойно при зізнаннях другого свідка виповнила всю салю.

Перший зізнавав свідок

ДМИТРО ТИСЯК.

Свідок ходив до гімн. в Долині, тепер є учеником 6-ої кл. гімн. в Городенці. Заприсяжений (по українськи) відповідає на питання предсідника.

Мешкав у Велдіжі, пов. Долина, звідки до чехословацької границі є ок. 40 км. Одного дня (в неділю) стрінула його п. Ольга Гретчак у місті і питала, чи він не міг би перепровадити когось через кордон на чеський бік. Він був тоді у п-а Гретчаків на обіді, бо вона його запросила і там сказала, що за якийсь час буде треба когось перевести через границю. Це було в половині березня. А за кілька днів сказала йому, що вже є той пан і просила щоб він його перевів. Свідок ночував тоді у п-а Гретчаків і рано приніс тому панові сніданя до його кімнати. Ольга Гретчак не казала свідкові, що він має перевести чоловіка, який мусить тікати з Польщі. На питання Тисяка у них дома, хто той пан, вона сказала, що того говорити не вільно і йому того знати не треба.

На дальші питання предс. свідок оповідає, що до тої кімнати, в якій сидів Атаманчук, приходив Вірстюк, Ольга і Ярослав Гретчаки і, здається, приходила сестра Ольга сталити. Батько Гретчаків питав у другій кімнаті, хто там є, нащо Ольга відповіла: Нащо вам того?

Як прийшов Вірстюк, то сказав, що має „Іл. Кур. Цодз.“. (Це було число з відомою відбиткою з „Сурми“). Цю статтю з „Іл. Кур. Цодз.“ читали Атам. і Ольга Гретчак і оба при тому усміхалися. По прочитанню відложили газету на шафу і свідок прочитав собі теж ту статтю в їх присутности. Пізніше п. Ольга Гретчак казала свідкові вийти і сама вийшла, а лишила тільки Атаманчука і Вірстюка, кажучи, що вони мають щось з собою говорити. Як свідок прийшов знов до тої кімнати, то обв. Атам. голився, але він не памятає, хто йому при тому помагав.

Дорога на Чехословаччину

В черги оповідає, як він з Атам. вибралися в дорогу: Як ми вийшли, то вже смеркалося. Ми йшли бічною дорогою може з 4 км., а потім вийшли на головну. Атаманчук казав, що мусимо йти боками, а не гостинцем. Так прийшли оба до Людвиківки, де на боці побачили постерункового. На пит. предс. свідок каже, що тоді не бачив, аби Атаманчук обернувся плечима до постерункового — на те, аби постерунковий його не бачив. Звідти пішли в ліс. Там казав Атаманчук, що якби постерунковий був хотів зблизитися, то він би його застрілив. Потім казав свідкові, що якби його питали, як він (Атам.) називається, аби казав, що Жубінський. Трохи дальше в лісі вони зблудили. Там Атаманчук сказав, що як побачать поліцію скорше, ніж вона їх, то будуть панами ситуації. В лісі вони ночували при огні й Атам. кинув в огонь свій „довуд особісти“. Тоді й сказав до свідка, що ліпше повиснути на шибениці, як так дальше мучитися.

Рано пішли дальше і зайшли до якоїсь колиби з робітниками. Там Тисяк сказав, що дальше не піде, бо подерлися йому черевики і просив йому заплатити. Атам. радив їхати з ним до Праги, а там він дістане гроші (але не казав, як багато, як Тисяк зізнав у слідстві) і йому заплатить. Там оба розсталися. (На питання предс., що свідок собі думав про обв. Атаманчука, свідок каже, що по переслуханню на поліції думав, що то Січинський або один зі справців убийства на кур. Соб.).

Але небавком надійшли фінанси і постерунковий, які забрали свідка з собою. Він сказав, що перепроваджував чоловіка і вони пішли шукати за Атам. якого й небавком привели.

В цьому місці заявляє, що ніколи не чув, аби Гретчак казав, що „маємо досить муніції, тільки нема певних людів“, а сказав так на поліції тому, бо боявся поліції, яка на нього напирала, аби конче сказав, про якусь зброю, бо інакше, як нічого не скаже, то здохне з рук поліції.

На запит предс. чому те саме, що на поліції, зізнав і перед сл. суддею, каже, що думав, що і в суді можуть бити.

Дальше на питання предс. спростовує, що Яр. Гретчак не казав, що має прийти зміна в положенню українського народу, на що обор. д-р Волошин зауважив, що на основі поліц. протоколу мав так сказати не Ярослав, а брат його Кость (13-літній хлопець). Предс. ствердивши, що це згідне з правдою, дістав від Тисяка відповідь, що ані Ярослав ані Кость йому того не говорили. Це він зізнав також з болю і під напором поліції.

На питання, як було з його наукою, каже, що сам перестав ходити до школи. На питання, чи не забрав він Атаманчукові яких річей, каже, що Атаманчук сам дав йому сорочку.

На запити радн. Антоневича каже, що в 4-ій кл. був на станції у п-а Гретчаків. У їх домі є 6 убікацій. Знав добре їх помешкання, бо жив там і приходив до них. На інше питання каже, що мав враження, що Атам. хоче схоронитися перед поліцією.

Прокуратор: Як говорив Атам. з Вірстюком?

Св.: Через „ти“.

На дальші запити каже, що Гретчак казав йому, що Атаманчука вже переслухували у Львові на поліції, але не пригадує собі, аби Ольга Гр. казала йому відійти, аби вони оба з собою договорили. Як відходили на Чехослов. була дома п. Оля, але чи був Ярослав, не пригадує собі.

Д-р Вол.: Від коли знаєте п-о Гретчаків?

Св.: Від 1924 р. Я був у них на станції

Ольга і Ярослав ставилися до мене все прихильно.

Д-р Вол.: Яке було ваше враження, чи вони належали до якоїсь тасмної організації?

Св.: Ні, такого враження я не мав.

Предс. просить не питати про враження, бо це не веде до цілі.

Д-р Вол.: Про такім самі враження свідка вже тут питали.

Д-р Шух.: Скажіть нам, як відбувалося читання того „Ід. Кур. Цодз."?

Св.: Голосно і при мені, а потім поставили газету на шафу. Я собі її взяв і прочитав при них.

Д-р Стар.: А п-а Оля була при тім?

Св.: Не памятаю.

Д-р Стар.: Як то було з вашим першим переходом через границю?

Св. оповідає, як переходив до свого брата і каже, що був уже за кордоном (2 і пів міс.), а саме у Братиславі.

Д-р Вол.: Чи ви що кого водили через границю.

Св.: Ні.

Д-р Вол.: А одного доляра мали ви від кого?

Св.: Від одного чоловіка з Велліжа, але я його не пересвів.

Д-р Вол.: Бо ви вернулися зі Скольвого.

Д-р Шух.: Як вам представився Атаманчук?

Св.: Він казав мені, що називається Жубінський.

Д-р Шух.: Чи ви розсталися по добрюму?

Св.: Так.

Д-р Шух.: Що ви робите тепер в Городенці?

Св.: Ходжу до української гімназії.

Протести.

Предс.: Щож ви на це, п. Атаманчук?

Обв. Атам.: Те, що Тиселк зізнав під присягою, є неправдиве. Навіть така дрібниця, як з тою сорочкою. Бо він забрав мені не одну, а 8 сорочки і всі ручники, так, що я лишився зовсім без білля. Він був увесь час під впливом поліції і зізнавав так, як поліція хотіла. Все, що він зізнав, є неправдою.

Предс.: А що скажете ви, п. Гретчак Ольга?

Обв. О. Гр.: Майже все, що він каже про мою особу, є неправдою. Зокрема неправдою є, що я казала на Атаманчука, що це важна особа, дальше неправдою є, що батько питав мене, хто у нас є і т. д.

Предс.: А ви, п. Гретчак?

Обв. Гр.: Його зізнання дотично моєї особи теж неправдиві.

Предс.: А ви, п. Вірстюк?

Обв. Вірстюк: Я хотів би сказати кілька слів до свідка. Як я приніс „Ід. К. Ц.", то до кого я сказав, що я приношу газету? А дальше, чи ви не бачили, як мене представляла п. Оля п. Атаманчукові?

Свідок не може собі добре того пригадати (у слідстві зізнав про все те дуже конкретно).

Д-р Шух.: Чи ви чуєте який жаль до українців, чи ні?

Свідок: Ні.

Д-р Шух.: А чому ви в слідстві зізнали, що маєте жаль, бо в українській гімназії в Рогатині вас переслідували професори українці за те, що ви не належали до жодного революційного гуртка?

Свідок мовчить.

Д-р Стар.: А хто то такий Сагалдин?

Св.: Мій товариш.

Д-р Стар.: На якого ви зробили донос до поліції, з приводу чого відбулася проти нього і суд. розправа.

Д-р Шух.: А чому ви сказали в слідстві, що ви були злі на українців, бо вони не тільки вбили Собінського, але ще й хвалилися тим в газетах? В яких газетах була похвала морду?

Св.: Я думав тут про „Ід. К. Ц.".

На цьому покінчено переслухування цього свідка і на салю введено вихованка Грунвальдської бурси Людвика Бахту.

ЗІЗНАННЯ ЛЮДВИКА БАХТИ.

Свідок, 19-літній хлопець, заприсяжений (по польськи), оповідає, як він вертав зі своїм тов. Соболтинським з міста до бурси, а кур. Соб. ішов з жінкою по другій стороні тротуару. Вони побачили Собінського ще на Зеленій вул. На Королівській вул. побачили, як з бічної вулички вийшло двох людей, що йшли яких три кроків за куратором. Вони оба перейшли теж на ту саму сторону і йшли яких 4—5 кроків за ними. Нараз почули стріл. Здавалося їм, що стріл упав за ними ззаду. Почули крик п. кураторової, яка просила помочі і підбігши, побачили, що куратор упав на землю, а оба ті люди втікли під гору.

Предс.: Чи пізнаєте тих людей (каже встати обв. Атам. і Верб.)?

Свідок дивиться і каже: По рості їх можу пізнати. Оба були в плащах, один в темнім, другий в ясній. В яснім плащі був менший. Я бачив їх тільки ззаду, тому щодо їх лиць не можу нічого сказати.

На дальші питання каже, що бачив у тій околиці ще одного чоловіка. Опісля простує, що з товаришем ішли за убийниками не на яких 40 кроків, але на кілька кроків (у слідстві зізнав, що на 40 кроків). Дальше каже, що убийники не говорили зі собою. По котрій стороні йшов вищий, а по котрій нижчий, не знає.

Конфронтації.

Предс.: Ви були двічи конфронтовані?

Св.: Так. На поліції я пізнав більшого „по туші", а нижчого по ході.

Пр. с.: Як вони утікали?

Св.: Оба разом, але хто скорше, я не бачив.

Другий пр. с.: Як вас конфронтовано?

Св.: Приведено одного з них. Я відразу не пізнав, але застановився і пізнав по ході.

Др. пр. с.: А коли представили вам вищого?

Св.: Пізніше. Спершу представили мені двох інших, але це не були ті.

Прис.: с.: А як ви їх пізнавали, то чи вони були перестрашені?

Св.: Так.

Д-р Шух.: Я також був би перестрашений.

Прок. просить ствердити, що пара, яка прийшла перша на місце випадку, мешкає недалеко і тому прибігла найскорше.

З дальших питань д-ра Пшиг. виходить, що свідок не орієнтується в розкладі ул. Королівської і суміжних.

Д-р Шух.: На поліції ви були в листопаді 1926 р. конфронтовані з іншими людьми і ви тоді сказали, що зріст Мариняка (якого з вами конфронтовано) відповідав саме тому, що йшов за кур. Собінським.

Свідок мовчить.

Д-р Шух.: Чи на поліції казали вам, що буде конфронтація з виновниками убивства?

Св.: Так, і на поліції і перед сл. суддею.

Д-р Шух.: І що ви сказали, як вас сконфронтовано?

Св.: Я сказав, що зріст менше-більше відповідав.

СУПЕРЕЧНОСТИ.

Д-р Стар.: Чи маєте добру память?

Св.: Так.

Д-р Стар.: Чи ви памятаєте події також само добре по двох місяцях?

Св.: Так.

Д-р Стар.: Дня 20. жовтня (отже 1. дня по убивстві), а також 24. жовтня ви сказали, що оба були добре збудовані („дрилястий"), а потім і тепер кажете вже інакше.

Св. мовчить.

Д-р Стар.: Ви зізнали тоді, що нижчий мав темний плащ. Чому ви так зізнали?

Св.: Я собі тепер не пригадую.

Д-р Стар.: Ви пізнали їх по рості. Чи це така характеристична?

Св. не дає відповіди.

Д-р Стар.: Ви кажете, що вищий мав капелюх, а нижчий мав кашкет, а чому ви зізнали в слідстві, що не пригадуєте собі, котрий з них мав капелюх, а котрий кашкет?

Св. знов не дав ясної відповіди.

Д-р Стар.: А чому ви зізнали знов інакше перед поліцією і сл. суддею? Ви там подали, що нижчий мав капелюх і чорний плащ.

Св. знов не дав путньої відповіди.

Д-р Шух.: Чи того вечера, як ви йшли за куратором, була погода?

Св.: Ні, падав дощ і була мряка.

Після того на салю входить

МИХАЙЛО ГАСМАН,

шофер, римо-кат., заприсяжений по польськи.

На питання предсідника оповідає, що одного дня між 5. і 6. год. приступило до нього коло віденської каварні двох панів, які просили його (по польськи) повезти їх на Зелену ул. Потім їх, а як мінчалася ул. Тарновського, казали їхати ще далі. Трохи дальше висіли оба. Лише одного (більшого) бачив, другого (нижчого) ні. Вищого (Атам.) пізнав по лиці, нижчого бачив тільки ззаду.

Запитаний на обставину першої конфронтації на поліції в січні, не пригадує собі, чи бачив тоді Атаманчука, а потім каже, що не бачив. Потім каже, що в січні взагалі не був конфронтований. Був покликаний на поліцію, але йому дали знак, що його не треба і він собі вийшов. Тому тоді ні не міг приглядатися Атаманчукові, ні його взагалі бачити.

Предс.: А на весну при конфронтації?

Св.: Я тоді пізнав Атаманчука.

КОЛИ ЇХАВ НА КОРОЛІВСЬКУ УЛ.

На дальші питання каже, що не може напевно твердити, чи возив тих панів у дні убивства (19. жовтня), бо був переслуханий аж 3. чи 4. дня по убивстві. Можливо, що то було 19. жовтня, але під присягою того твердити не може. Міг їх везти того дня, або попереднього, або й пізніше.

Предс.: А кому ви звірявся про вашу їзду?

Св.: В день похорону куратора я звірився п. Кулевичеві, власникові мого авта.

Предс.: Чи ви в слідстві також казали, що не можете напевно твердити, коли ви їх везли?

Св.: Навіть в тім самім часі, як я оповідав про свою їзду п. Кулевичеві, казав я, що я возив двох панів і мав враження, що це було того самого дня, коли вбито куратора.

Предс.: Як ви привезли тих панів на місце, то чи не запримітили ви яких військових ординансів?

Св.: Ні.

Предс.: Коли ви їх везли?

Св.: Між год. 5—6, а могло бути трохи і по 6. Перед тим я возив ще одну особу на ул. Тарновського.

На дальші питання оповідає, що його конфронтовано і з іншими людьми, але з них не пізнав нікого.

* За їзду тих двох панів дістав 1.80 зол.

Питання Атаманчука.

В тому місці обв. Атаманчук питає: Чи ви в січні на поліції не бачили мене? Чи не оглядали ви тоді мене? Чи не пригадуєте собі, як прийшов п. [illegible] падком. Мітлевер і скидав плащ? Чи не казали ви, що спішитеся, бо ваша дорожка стоїть? Чи не оглядали ви мене цілої пів години? Чи не пригадуєте собі, як я був тоді убраний, який був мій шаль?

Св. (стручує): З десенями? Опісля каже, що щось трохи собі пригадує, але він стільки разів був уже переслухуваний, що...

Д-р Стар.: Прошу п. предс. сконстатувати, що на питання обв. Атаманчука про шаль — сам свідок спитав: З десенями?

Предс.: Так свідок дійсно сказав.

На питання радн. Згуральського свідок каже, що лише одного з тих панів бачив при ліхтарні, як він платив за авто. Тим, що платив, був вищий.

Прок.: Чи по убивстві ви стали собі усвідомлювати образ тих, що ви їх везли?

Св.: В першій хвилі я не здавав собі справи, аж як прочитав у газетах, що вони їхали автом, то став відтворювати собі їх образ.

Прок. Чи як вас конфронтовано з меншим, то вам сказано, що будете конфронтовані з убийником Вербицьким?

Св.: Не пригадую собі.

Предс.: А чому в слідстві ви зізнали, що меншого пізнали по рості, „туші" і лиці?

Св.: Ні, лиця його я не бачив.

Ще про дату їзди автом.

С. пр.: Чи ви того самого дня, як виконано атентат, везли в сторону Королівської вул. якогось доктора?

Св.: Не памятаю і не можу твердити, котрого дня я возив доктора... І тих двох панів. Але возив їх усіх того самого дня.

С. пр.: А коли ви казали про це господареві авта?

Св.: Точно не пригадую собі. Другого або третього дня. Рано сказав я і того самого дня мене переслухували.

С. пр.: Які убрання мали ті панове? Чи не було одно ясніше?

Св.: Ні, оба були в темних убраннях. Менший мав теж темний реглан, не ясний.

Прок.: А чому ви зізнали і на поліції і в слідстві першим разом, що це було 19. жовтня?

Св.: Я так само, як нині, зізнав у слідстві. Як тоді, так і нині твердж, що дати тої їзди подати з певністю не можу.

Д-р Пшиг.: Хто перший переслухував вас?

Св.: П. ком. Копарський.

Д-р Шух.: Коли зізнавали ви перед ком. Копарським?

Св.: Третього чи четвертого дня по їзді. Я оповів, що я віз двох панів і описав усе, що знав.

Д-р Шух.: А чому ви не подали д-ра Цепальовського (якого віз зараз перед тими панами)?

Св. Я подав доктора.

Д-р Шух.: Ні, ви подали: якогось пана.

З дальших питань обор. д-ра Шухевича і д-ра Старосольського виходять дальші противорічности в зізнаннях свідка. А саме в його зізнаннях на поліції і в слідстві є, що він в першій мірі пізнав нижчого (по лиці, убранні і ході). А тепер св. рішуче заявляє, що нижчого не бачив зовсім з лиця.

Д-р Стар.: А ви мали довгий попелятий плащ?

Св.: Так.

Д-р Шух.: Чи ви кревний задком. Мітлевера?

Св.: Ні.

Предс.: Звідки такі відомости?

Д-р Шух.: З судових актів.

Після того зізнавав ще

СЕВЕРИН БОТЯТИНСЬКИЙ,

шофер, родом з Судової Вишні, незаприсяжений.

Св. стояв з автом коло памятника Міцкевича на Марійській площі. До нього приступив 19. жовтня 1926 якийсь пан коло год. 6. і казав себе везти на Королівську вул. Там той пан пішов до одної камениці, звідки вийшов по яких 2 мінутах і він привіз його назад до міста. В місті той пан питав за вул. Біліньських. Пригадує собі, що той пан говорив по українськи (волинським акцентом).

Д-р Шух.: Чи в січні на другий день по Йордані не кликали вас на поліцію?

Св.: Не памятаю.

Д-р Шух.: А чи ви були конфронтовані з Атаманчуком?

Св.: Здається, що ні. Конфронтовано мене з другим і третім (обома Вербицькими).

На тому закінчено розправу в суботу. В понеділок зізнаватимуть дальші свідки.

Біржа.

Гроші.

Доляр 8'87'00—8'87'50, канадійський доляр 8'83'00—8'83'50, корони чеські 0'26'20—0'26'38, австрійський шілінг 1'25'00—1'25'50, рум. лей 0'05'00—0'05'5, французький франк 0'35'00—0'35'50, швайцарський франк 1'71'50—1'72'00, англійський фунт 43'40—43'70, німецька марка 2,11'95, данцігський гульден 1'7'99, червінець 3[illegible]50—33'00.

Золото: 20 кор. 36'40—36'70, 20 франків 34'20—34'50, 20 марок нім. 42'40—42'80, 10 рублів рос. 46'80—47'20.

Срібло: кор. австр. 0'71'00—0'71'50, 5 кор. австр. 3'60—3'70, фльорен австр. 1'80—1'85, рублі рос. 3'05—3'12, копійки за рубель 1'53—1'56.

Збіжже.

Пшениця дірська 46'50—47'50, пшениця селян. 44'7 —45'15, жито 36'75—37'75, ячмінь бровар. 40'00—41'00, ячмінь на пиво 33'25—34'25, ячмінь пастівний 31'00—32'00, овес 31'00—32'00, кукурудза румунська 34'00—35'00, бараболі рафіновані 5'50—6'00, фасоля біла 40—50, фасоля колірова 40'00—45'00, горох пікторія 55—60, горох полевий 40—50, бобик 33'00—34'00, сіно 7'50—8'50, солома 4'25—4'75, гречка 40'75—41'75, льон 68'00—71'00, ріпак озимий 82'00—68'00—71'00, мука пшенична 40-прц. 82'00—85'00, мука пшенична 56-прц. 73'50—76'00, мука житня 65-прц. 59—61, грис кукурудз. 40—50, мука кукур. 34'00—35'00, отруби житні 24'25—24'75, отруби пшеничні 24'75—25'25, крупи гречані 71'00—75'00.

НОВИНКИ.

— Відкинене зайняття „Діла". Від часу, коли обовязує новий пресовий розпорядок президента Річипосполитої львівський окружний карний суд перший раз уневажнив доконане останній раз зайняття „Діла". Дотична постанова звучить: „г. 38/28 Окружний карний суд у Львові на неявному засіданні по вислуханні прокуратора при тому-ж суді постановив: а) ухилити по думці припису з 76 арт. розпорядку президента Річипосполитої з дня 10. травня 1927 р. ч. 45. поз. 398 Дн. Д. З. доконане дня 24. січня 1928 р. дирекцією поліції у Львові зайняття газети „Діло" ч. 17. з дня 28. січня 1928 тому, що вміщена в тій газеті стаття п. н. „За український Львів" у законфіскованих уступах не містить у своому змісті ніяких ознак карігідного вчинку, а зокрема ознак злочину з § 65 з карн. закону. Львів, 30 січня 1928. Підпис: Маер".

— Срібний вінець Кобилянській. Наукове Т-во ім. Шевченка подає до відома, що срібний вінець переданий за його почином письменниці Ользі Кобилянській, у день її ювилейного обходу в Коломиї, 2. січня ц. р. є від оцих Товариств: Наукове Т-во ім. Шевченка, Просвіта, Національний Музей, Учительська Громада, Українська Видавнича Спілка, Дністер, Земельний Банк, Центральний Кооперативний Банк, Народня Торговля, Гостинниця, Міщанське Брацтво, Музичний Інститут ім. Лисенка і Центральний Союз Кооператив.

— Бандитизм у всіх формах. Навіть у вязниці не можна бути забезпеченим перед бандитським нападом. Це перевірив на собі якийсь Крех, засуджений на тиждень поліційного арешту: його помістили разом із професійним опришком Решетилом, який розібрав свого однокомірника нагольо, шукаючи за грішми і страшно його побив. Один лежатиме в шпиталі, другий 3 місяці довше у вязниці. — Півтора року вязниці дістав 26-літній парубок Гембусь із Яслиськ, городецького пов., за те, що в суперечці забив ножем свояка. Те саме зробив у Москалях біля Ніска на весіллю селянин Домбек Сапуляковi і пішов просто із весілля до вязниці. — На студента Вассера напав невідомий „тип" у львівськім пасажі Міколяша і порізавши його ножем мав час щезнути. — 4 міс. вязниці дістав Станислав Флюс за те, що використовував і побивав кабаретові легкі дами.

— Виборчий гумор. Половина „Сель-Роба", що виступає під газеткою „Наше Слово" як „працюючий люд" найшла в своїй боротьбі із другою своею половиною, що видає „Сель-Роб" і також не є дуже „нашим" (себ-то українським) словом якийсь дотепний передвиборчий засіб агітації: в останнім числі помістила фотографію управи „Т-ва письменників і журналістів", щоби показати своїм неграмотним читачам: між якими людьми сидить їх виборчий противник, соціяліст! Між редакторами „Діла" „Нового Часу", „Червоної Калини" — самою „націоналістичною буржуазією". Ось з ким хуваються соціялісти! навіть в управі професійної організації не соромиться сидіти поруч.. Василя Стефаника! Ні; про Стефаника, що сидить усередині не натякли ні словом, щоби не псувати ефекту. Що ж! Кожний бореться як може. Є такий старий спосіб підорвати з помсти „добру славу" дівчині, що має вийти заміж: купити її фотографію і її голову наклеїти на шию голу стать якоїсь легкої дами, щоби показати: ось, мовляв, гляніть як вона себе фотографує. З нагоди цеї „виборчої" фотографії варто було би таки спитати п. фотографа „Знушевича", яким робом попала в „Наше Слово" фотографія „Т-ва письменників". Добродій фотограф не від нині розпоряджається фотографіями, які робить начебто „свобідно".

— Рекорди. Найбільшим т... рельним ліпприємством світа стає кін... фірма Фокса що закупила 300 ... у З. Державах вартости 100 мі... долярів. — 15-літня ню-йорська дівчина Мері ... резе... вала ширу обиву в пресу: вийду заміж за того, хто дасть мені 10.000 дол. на ... моєї недужої мами; вона знищ.. во ... на і чесни. Можна уявити собі скіл... кандидатів зворушених жестом доброї зольки! — Син бувш. американського ...мільйонера Гульд, короля залізниць ... з наміром викупити ... грн в Европі. Тепер дає він пів.... міл. дол. на будову „венеціянської палати" в Ніцці. У Франції є тепер 160 сал... гри що заробляють річно 16 міл. дол. — Гамбурська поліція арештувала шпигуна, що в 1917 р. висадив у воздух гангари морського міністерства; тоді згинуло 60 осіб. Шпигун за англ. гроші купив собі майно в околицях Гамбурга і 10 літ жив спокійно.

— Світова всячина. У Празі радить конгрес чеської і нім. соціял.-демокр. партії.

— Поїзд, яким їхав у Канаді президент ірляндської свобідної республики Косгрев, вилетів із шин: Косгрев не ранений; зможників не найшли. — Англ. уряд не хоче ратифікувати вашингтонської конвенції в справі 8-годинного дня праці. — Румунські соціялісти пруть із селянською партією проти уряду (лібералів). — У Одесі метелиця позривала дахи, повалила стовпи і нарушила плавбу. — Біля Варшави поширився черевний тиф із поти... з ...алів. — Англ. парлямент розвяжуть імовірно аж на другий рік, літом. — Із СРСР. вивезли у Льондон на пароплаві „Ямаль" партію золота 150.000 фунт., що буде складена в однім англ. банку. — Секція Комінтерну вислала до Альзації 15 комуніст. агітаторів. — У Дабліні відкрили знову на життя генерал.-губ. півд. Ірляндії Джемса Мак-Нілля.

— Справлення помилки. В статті В. Панейка „Петро В. в Парижі" (ч. 27. Діла) переставлено 3 стрічки при ломанні а саме 30-ту стрічку з гори поставлено на місці 53 і 54 стрічки. По належному уставленні цих стрічок згаданий уступ буде звучати (30 стрічка): Розмірами більший від Франції Афганістан — справжня фортеця, природно горами в чотирокут закріплена) і т. д. а 53 і 54. стрічка: „Нічого лекшого як одним почерком пера викреслити на білому папері про-(блему або думку, яка вихоплюється поза звичне наше думання) і т. д.

— Український Хор Д. Котка на бажання публики, — повторює свій виступ (зі зміненою програмою) в понеділок, дня 6-го лютого ц. р. в салі ім. Лисенка (вул. Шашкевича 5.). Білети продає „Народна Торговля". Скількість білетів вступу з технічних оглядів обмежена.

— Іван Белей син Яця з Войнилова — і Володимир Загородний промовані на докторів медиц. ін.: на Карловім університеті в Празі — дня 20. січня 1928.

— Карність і почуття обовязку. На обіжник Головного Виділу до Філій Т-ва „Просвіта" в справі дальшого видавання журналів „Життя і Знання", „Народня Просвіта" і Аматорський Театр" відізвалася перша філія в Гусятині: 1) Філія уважає вказаним безумовно видавати журнал „Життя і Знання" в дотеперішній формі і напрямку, бо журнал такий для села є конечно потрібний. 2) Журнал „Народня Просвіта" повинен бути виданий далі, однак його зміст мусить бути більше приступний, а журнал популярно редагований. 3) Справи Аматорського Театру повинні бути, на думку Виділу філії, порушувані від часу до часу в ново зреформованім журналі „Народня Просвіта". 4) Тут. філія зобовязується вплинути на всі свої читальні, щоби вони найдалі на протязі двох місяців вплатили передплату на оба журнали, на цілий рік з гори. Колиб це не вдалося перевести щодо всіх читалень філії, то на всякий випадок Виділ тут. філії очить, що переведе це все найменше відносно 20 читалень району філії в повищім речинці (на 28 читалень підлеглих філії). 5) Виділ філії постарається також і поведе акцію в справі передплати журналу „Життя і Знання" також і через фізичні особи. 6) На думку філії повинні всі філії причинитися до видавництва „Життя і Знання" датком в квоті що найменше 50 зол. І такий даток дає від себе тут. філія, котрий висилає на протязі 5 днів. До вище сказаного зазначуємо, що згідно з ухвалою останнього Збору Т-ва „Просвіта" обовязана кожна читальня зложити на цей рік членську вкладку в висоті 25 зол. За це буде одержувати даром кожного місяця: 1) ілюстрований журнал „Життя і Знання", 2) „Народню Просвіту" і 3) „Аматорський Театр". Виконання наложеного обовязку на читальні забезпечить постійне видання трьох згаданих просвітянських журналів.

З концертової салі.

Виступ хору Котка у Львові.

Концерт „Українського Національного Хору" Дмитра Котка, що відбувся дня 3. лютого 1928, стягнув до салі Лисенка небувалу скількість публики. Яких 200—300 осіб не діставши білетів при касі, не зразилося тим і здобули пробоєм вступ. Очевидно забили усі входи і виходи, що богато людей з білетами мусіло вдоволитися вестибулем, до якого долітали тільки деякі згуки співаних пісень.

Програма концерту складалася з трьох частин. В І. і ІІІ. частині виступав мішаний хор, в другій — мужеський.

На першу частину зложилися колядки та щедрівки Степенка і Леонтовича та „Благословен Господь" — Бортнянського. Видно, що цього роду музика лежить далеко поза сферою заінтересування більшої частини слухачів, бо після виведення І. части програми саля зареагувала дуже рідкими оплесками. А несправедливо! Всі точки І. части були відтворені зовсім не гірше від точок ІІ. і ІІІ. части.

Щойно при слідуючих точках публика вийшла з концертової пасивности і кожну пісню нагороджувала рясними оплесками. Після кількох надатків з попередніх концертів давного хору, Котка, позволила врешті публика зійти помученим хористам зі сцени.

Концерт нового хору Котка зайвий раз доказав великі дирігентські здібности і організаторський хист Дмитра Котка. З сирого матеріялу, що й тепер слідний у складі хору, вспів він видобути максімум спроможности і дав львівській публиці повну хвилину музичної насолоди. Скільки праці вложили у своє діло: дирігент — з одної сторони, а співаки — з другої, не здається ніколи не буде відоме ширшій публиці. Хор — на загал — представляється добре, хоч може не дійшов ще до тих вершин дисципліни і зіспівання, що давний хор Котка.

Але те що ми на останньому концерті бачили, це вже дуже богато. Плекання хорової музичної культури, так слабо зрозуміле в Галичині, нехай буде провідною зорею Хору і на дальше, а певно сповнить він свою велику місію і певно знайде завсіди симпатичний відгук у галицькім громадянстві. Побажатиб тільки на майбутнє, щоби прикрі інциденти, які розбили перший ансамбль хору Котка, не були гробом і для другого.

Українська суспільність хоче не тільки слухати з вдоволенням продукцій хору, але й бачити вдоволеними виконавців.

Як зачуваємо хор повторить свій концерт ще в понеділок 6. лютого. На жаль мусить і тим разом співати в концертовій салі Лисенка, яка, як відомо, ra все надається тільки не на... концерти, поминувши те, що для виступів цього хору вона ще й замала. **Р. К.**

✝ Посмертні згадки.

Іван Татомир, ем. упр. школи в Озані при вправи Н. Тайни, помер у Сільці дня 27. січня н. р. в 65 р. життя. Похорони відбулися дня 30. січня н. р. В. И. П.

ОПОВІСТКИ.

Український Національний Хор Дмитра Котка:

6 II. — Львів.
7. II. — Нижанковичі.
8. II. — Нижанковичі.
1346 9 II. — Перемишль 10—?

Оголошення. Ц м повідомляється до відома, що Пов. т. Секретаріят УНДО ... в Дубні й Український Національний Виборчий Комітет на Дубенський повіт з днем 2-го лютого ц. р. переноситься до помешк. Крума ч. 151 вул. 9 серпня (був. П'ятова) недалеко св. Іллінського собору й урядує від 10—2 і 5—8 щодня.

Класичного фільольоґа, польоніста і учителя руханки потребує негайно „Рідна Школа", Львів, ринок 1/II. 141 2-2